

STRÁŽSKÝ OBČASNÍK

č.2

Červen 2021

ZPRÁVY Z „RADNICE“

Milí Strážáci, vážení čtenáři, po letošním dlouhé a vydatné zimě jsme se konečně dočkali netrpělivě očekávaného jara, teplejšího počasí, malinko sluníčka a také pozvolného návratu k životu bez některých omezení.

Čeho jsme se ještě dočkali?

Otevření obchodů, restaurací, služeb, ale hlavně návratu dětí do škol. Končí distanční výuka a v této chvíli je na místě poděkovat nejen našim pedagogům za způsob, jakým vedli ve všech ročnících náročnou výuku, jak byli pohotoví pokud selhala výpočetní technika či připojení, jak uměli poradit, povzbudit děti a vyrovnat se se zcela novou situací. Také chceme pochválit žáky a rodiče, jak se této výuce přizpůsobili. Nezbyvá než doufat, že i návrat ke starým pořádkům proběhne v pohodě a poklidu. Nově nabyté zkušenosti s používáním výpočetní techniky při distanční výuce určitě obohatí a zpestří i každodenní výuku prezenční.

Co nám zůstalo?

Jedno z omezení, které nám prozatím zůstalo, je povinnost nošení respirátorů či roušek. Jsou nutné ve vnitřních prostorách veřejných budov, obchodech, dopravních prostředcích. Při této příležitosti bych chtěla připomenout všem našim občanům starších 65 let, že mají možnost si balení deseti respirátorů opětovně bezplatně vyzvednout v úředních hodinách na obecním úřadě.

Co nás čeká?

I přes nejistou situaci plánujeme, připravujeme a se těšíme se na tradiční společenské a sportovní akce. Obvykle jsme se v červnu scházeli na Strážských slavnostech. Letos tomu bude trochu jinak. Termín 19.6. 2021 využijeme netradičně k představení architektonických studií nového multifunkčního obecního domu. Zájem prezentace návrhů je naplánováno na 16,00 na hřišti u obecního domu. Na stejném místě pak budeme pokračovat v 18,30 promítáním v letním kině pro děti a od 20,30 také pro dospělé. V době, kdy jsme připravovali Strážské slavnosti jsme ještě nevěděli, jaká budou opatření, či omezení. Z obavy, abychom nasmlouvaný pěkný program nemuseli v červnu rušit, přesunuli jsme vše na září. Doufám, že si všichni po tak dlouhé době kulturního a společenského půstu užijeme bohatou sobotní nabídku. Letos nově i nedělní program pro děti.

Na co se můžeme těšit?

Kromě prázdnin a dovolených bychom se mohli těšit, že od října budeme moci navázat na oblíbená setkávání se seniory jubilanty. Také budeme moci konečně přivítat nové strážské občánky. Snad už se náš život začne zase pomalu vracet k normálu.

Daniela Kysilková, starostka

Něco málo o tom, co se událo nového v našich obecních domech.

Každý správný hospodář by měl vědět, jak velké je jeho hospodářství a v jakém stavu se nachází. Z tohoto důvodu obec zadala specializované firmě vyhotovení kompletní pasportizace domů v jejím vlastnictví. To spočívalo v tom, že pracovnice firmy po dohodě s každým jednotlivým nájemcem bytu provedla jeho fyzické zaměření. Dalším krokem bylo zaměření společných prostor, sklepů a v neposlední řadě i nebytových prostor. V současné době je vše zpracováno a bylo předáno v tištěné i digitální podobě objednavateli. Na základě zjištěných skutečností bude provedena kontrola užívaných ploch jednotlivými nájemci. V případě možných vzniklých rozdílů bude provedena úprava.

Touto cestou by zaměstnanci obce rádi poděkovali všem nájemníkům za vstřícnost a ochotu při zvládnutí této akce.

V dnešní době je provedená pasportizace domů nutností při zadávání všech oprav nebo při podávání žádostí o dotace, např. na opravu fasád domů, střech atd.

V únoru letošního roku proběhla pravidelná revize střech. Současně byl zadán i požadavek na kontrolu stavu komínů.

Ze závěrečné zprávy vyplynulo, že střechy potřebují našťást jen "kosmetické úpravy". Bohužel u několika z kontrolovaných komínů se však ukázalo, že se nachází v havarijním stavu a hrozí zatékání do objektu.

Z tohoto důvodu, v neposlední řadě i z bezpečnostního hlediska, obec neprodleně zadala opravu poškozených komínů. Ta bude provedena během letních měsíců.

Asi každý nájemník obecních bytů zaznamenal, že minulý měsíc proběhla firmou Kohout -hasičský servis s. r. o., kontrola evaku-ačních cest. Všechny nedostatky (různé skříňky, velké množství květin apod. umístěné na chodbách) byly popsány v závěrečné zprávě.

Po dohodě bude jejich odstranění a zajištění podmínek dle požadovaných předpisů zkontrolováno při příštím inspekčním dni.

Miluše Hnyková

Neviditelné práce na opravách majetku pokračují

Vážení spoluobčané,

my všichni, kteří jsme si chtěli postavit vlastní dům, rekreační chatku, přípojky sítí či pouze zlegalizovat přístavbu apod. víme, jak zdoluhavá je cesta k „poslednímu razítku nebo nápisu stavba povolena“. A stejně taková, někdy možná i strastiplnější, je v případě, kdy je žadatelem obec, město, státní instituce.

Již koncem loňského roku byly poptány a následně objednány hlavní mostní prohlídky všech mostů i lávky nad železnici, které jsou v majetku obce. Vypracovanou dokumentaci jsme obdrželi 22. dubna 2021 a ještě týž měsíc jsme objednali diagnostický průzkum mostu M1 přes Černou Nisu (křižovatka Oblouková - Kateřinská) a lávky L1 v ulici Myslbekova tak, jak požadovaly závěrečné zprávy z mostních prohlídek. Upřednostněna bude diagnostika lávky, která by měla být hotova do konce června. Následně bude vypracována projektová dokumentace a vypsáno výběrového řízení na zhotovitele stavby (opravy či výměny) lávky v Myslbekově ulici a opravy mostu v ulici Polní.

Havarijní stav mostu M3 přes Lužickou Nisu „Londýnská – Oblouková“ (u Retexu) se řeší již druhým rokem. Po složitých jednáních s majiteli společnosti RETEX a. s. se v současné době dokončují podklady pro vypsání výběrových řízení na vypracování projektové dokumentace a na zhotovitele stavby. O dalším průběhu těchto „neviditelných prací“ vás budeme informovat v příštím vydání Občasníku.

Stavební úpravy, které brzy uvidíme

V současné době pracujeme na zkulturnění a rozšíření počtu míst na separované odpady. V ulici U Kína vzniká nové zastřešené stání pro 8 velkých a 4 menší nádoby, na Bělidle bude již vybudované místo zastřešeno.

Nejpozději na začátku nového školního roku se budou moci děti se svými rodiči projít po novém chodníku, který propojí parkovací místa na náměstí s mateřskou a základní školou. Chodník naváže na přechod pro chodce a plynule povede travnatou plochou přímo k mateřské škole a dále k budově 1. stupně ZŠ.

A ... z vašich podnětů

Není nám lhostejné, jak naše, pro mnohé i rodná, obec vypadá. Vnímáme vaše připomínky a návrhy na zlepšení života v obci a snažíme se je realizovat. Po loňských opravách a výstavbě hřišť v centru obce se v následujícím období zaměříme na neutěšený stav autobusové zastávky a čekárny na náměstí. V plánu je i výstavba hřiště v ul. Řadová. Ta je však závislá na schválení nového územního plánu.

Zuzana Vojtišková
referent OÚ

2 VÝROČÍ

1.9.1946 NOVÝ NÁZEV OBCE

1.5.1976 KONEC
SAMOSTATNOSTI OBCE

Nejprve bych uvedla, že nejsem rodačka ze Stráže, vyrostla jsem v kulturním centru Liberce.

Stráž nad Nisou jsem začala poznávat až po roce 1975. Dostala jsem se do rodiny, která aktivně žila osudem obce a leccos pro ni vykonala. I já jsem se živě zajímala o dění okolo sebe a snažila jsem se nejen mluvit, ale přiložit i ruku k dílu. Jako současná kronikářka zaznamenávám dění v obci, ale mám i přístup k informacím z let minulých.

Kronika byla vedena německými kronikáři do roku 1945. Další již česky psanou se nepodařilo nalézt. Pravidelné zápisy tak znovu začínají rokem 1992. Všechny uvedené informace dokumentují aktivní spolupráci Strážáků a živý rozvoj obce. Pro někoho je možná pomalý, leccos vidí jinak. Avšak jen ten, kdo nezná historii, může kritizovat současnost. Všechno totiž souvisí se vším. Proto pojďme trochu do minulosti.

Habendorf byl bohatou, průmyslovou obcí s širokým zázemím občanské vybavenosti. Žilo zde okolo 2500 lidí. Po „odsunu“ zde zůstala jen hrstka původního obyvatelstva. V rámci osidlování pohraničí do kraje přicházeli lidé z dalekých končin Čech, Moravy i Slovenska. S různými zkušenostmi, vzděláním a tradicemi se zapojovali do života obce. Za těchto podmínek byl rozvoj pomalý. Lidé však změnu chtěli a byli ochotni se na obnově společně podílet.

1.9. 2021 to bude 75let od přejmenování naší obce. K německému Habendorf se nepodařilo najít vhodný překlad, proto byl zvolen zcela nový název Stráž nad Nisou.

Charakter obce zůstal průmyslový. Vlastní samosprávu řídil místní národní výbor, který měl i matriční úřad. V místě byla škola, školka, jídelna, zdravotní středisko, lékárna, pošta, hřbitov. Kulturním účelem sloužila knihovna, kino, několik hospod a restaurace s velkým společenským sálem. Církevní život probíhal v kostele a na faře. K občanské vybavenosti patřilo šest prodejen potravin, řeznictví, obchod s textilem, obuví, drogerií a průmyslovým zbožím. Dále zde bylo kadeřnictví, holičství, mandl, čistírna a dámské krejčovství. Několik drobných provozoven a opraven. Přibývalo zde trvale žijících obyvatel.

Stráž prosperovala a žila aktivním společenským životem, ke kterému vedení obce přispívalo podporou sedmi zájmových organizací.

1.5. 2021 to bylo 45 let, kdy byla naše obec přes nesouhlas obyvatel, administrativně připojena k Liberci jako jeho městská část. Zůstal jen občanský výbor č.69. Bez samostatného finančního rozpočtu nebylo možné realizovat opravy, stavební záměry, ani starat se o další rozvoj obce.

Ta velmi rychle chátrala. Žila však nadále společenským životem, který si obyvatelé organizovali sami. Díky možnosti scházet se při promítání v kině, při plesech – nejméně 4x za rok, při sportovních akcích, ale i při brigádách. Jednou z mála realizovaných staveb byla roku 1981 budova mateřské školy pro 60 dětí. V roce 1988 byla hasiči postavena kulturní místnost s příslušenstvím při hasičské zbrojnici.

Přes stálý tlak, aby byla obec co nejméně závislá na okresním mě-

stě, proběhlo krátce po revoluci 1989 místní referendum. Na něm si obyvatelé odhlasovali schopení samostatnosti. Podařilo se to i proto, že občané byli schopni sestavit kvalitní tým zastupitelů. Vedl je pan Jaroslav Bláha.

V roce 1990 znovu začala lopotná obnova a náprava škod. S minimem financí, ale s nadšením ukázat, že Stráž dovede být samostatná. Roku 1991 zde žilo 1556 obyvatel.

V průběhu dalších let se řešily velké ekologické problémy. U domů nebyly stálé popelnice a vznikaly divoké skládky. Po roce 1992 začala transformace na tržní hospodářství – zanikaly celé provozy, vznikaly soukromé podniky. Místní hřbitov byl předán Technickými službami města Liberec do péče obecního úřadu ve velmi zanedbaném stavu. Začíná se s úpravou domů na náměstí, hasí se nutné opravy školy a tělocvičny, přistavělo se patro na školní jídelně, budovaly se nové silnice.

Roku 1993 byla z ekonomických důvodů prodána restaurace Koruna a obec tak přišla o místo společného setkávání.

V roce 1995 byl zvolen starostou Ing. Josef Dědek. Přes veškerá úsilí se v průběhu dalších let již nepodařilo obnovit původní občanskou vybavenost a zůstala jen ta základní. Bylo to ovlivněno výstavbou velkých nákupních center, kam se většina z nás mobilních lehce dopravila.

Dále se pokračovalo rekonstrukcí obecního domu s moštárnou, školských zařízení, zahájením plynofikace, připojením obce na internetovou síť. Teprve nyní přestává Stráž likvidovat staré škody / i když někde jsou stále/ a začíná se nadechovat k rozvoji. S jasně danou zástavbou soukromých pozemků, mezi nimiž vedou jen úzké, kdysi vozové cesty. Všechny se udržují a pokládají asfaltovo-živičným povrchem. Obnovila se zeleň na náměstí, vybudoval se vodovod na Zlatém kopci. V části Nové Stráže byla umístěna lávka nad železniční tratí. Po roce 2000 byla přistavena část nové mateřské školy, pokračovala plynofikace, zahájila se oprava hřbitova, bylo vybudováno víceúčelové hřiště.

V roce 2002 přebírá funkci starosty Mgr. Karel Jaschke. Hned z počátku se musel potýkat s následky povodní, v zimě pak se sněhovou kalamitou. Vše bylo vyřešeno nákupem techniky a dopravních prostředků pro zajištění vlastní údržby obce, což je přínosné dodnes. Došlo k výměně oken v domech na náměstí, k rekonstrukci domu s pečovatelskou službou, zajistil se svoz komunálního odpadu. Pro bezpečnější provoz na Studánecké ulici byly nainstalovány semafony. Začalo se s budováním kanalizace. V roce 2005 otevřeli majitelé Jizerských pekáren na náměstí restauraci Formanka. Dokončila se stavba a vybavení druhé části mateřské školy. Byla zahájena výstavba 50 rodinných domků V Kopečkách. Ke konci roku 2009 se ze hřbitova stává důstojné místo posledního odpočinku. Pokračovala výstavba domů směrem k Nové Stráži, ale i na Zlatém kopci.

Zvýšenou těžkou dopravou trpěly nejen přístupové komunikace, ale především dlouholetí obyvatelé. Byli si však vědomi, že rozvoj obce je nutný a těšili se na oživení společenského života mladými lidmi. To se ale nedostavilo. Příchozí většinou zůstali svázáni příslušností k Liberci a k životu v obci se připojovali minimálně. Trochu se nebylo čemu divit – není kde pořádat kulturní akce – koncerty, plesy, besedy. Lidé se setkávali jen v malých zájmových skupinách. Vznikl zde problém mezi těmi, kteří si dlouhá léta odříkali, budovali a radovali se z každého vylepšení a těmi, kteří přišli do téměř „hotového“ a měli jen další požadavky.

V roce 2010 byly zorganizovány dnes již tradiční Strážské slavnosti. Staly se přehlídkou dovednosti dětí z MŠ a ZŠ, ukázkou spolkové činnosti a hlavně se lidé společně sešli a bavili se.

Stráž se stala známou pořádáním zahrádkářských výstav. Dobrovolní hasiči zasahovali všude, kde jich bylo potřeba, vychovávali mládež a pořádali soutěže. Byly nově vybaveny prostory knihovny. Byla dokončena kanalizace. Obec přispěla na opravu střechy kostela. Bylo nainstalováno dopravní značení a pojmenování ulic v lokalitě V Kopečkách. Zde vznikl i malý park a technické zázemí se sběrným místem.

Stráž překročila počet 2000 obyvatel. Zvyšovalo se množství automobilů a s tím nutnost budování dalších parkovacích ploch. Konečně byl otevřen obchvat Stráže, k jehož vybudování vedlo i dlouhé jednání a úsilí zastupitelů i části spoluobčanů.

O Stráži nad Nisou se začalo pochvalně psát v tisku. Byl velmi znát rozdíl ve vybavenosti a úpravě oproti městským částem, kte-

ře zůstaly zapomenuté a zanedbané například kdysi samostatná Krásná Studánka, nebo Machnín.

Funkci starostky převzala v roce 2016 paní Daniela Kysilková. S novými plány se vedení obce i zastupitelé zapojili do dalšího budování. To však v současnosti zbrzdila covidová doba.

Zřejmá frustrace z tohoto posledního roku vedla některé kritiky k hodnocení, že „obec není schopna se starat o svůj majetek, či mít vize do budoucna“. Ovšem práce a celkový posun rozvoje obce je vidět ve všech směrech, jen si toho nevšímáme a bereme vše jako samozřejmost.

Vedení obce po celá léta pracovalo s vyrovnaným rozpočtem a nikdy se tu „nežilo na dluh“. Stálá údržba obecních budov, zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání, údržba komunikací a další infrastruktury na poměrně rozsáhlém území – to vše je opravdu nákladné.

Za poslední období se dokončila modernizace veřejného osvětlení. Probíhalo mnoho společenských akcí, do kterých se aktivně zapojovaly i strážské spolky. Inovovala se všechna hřiště a vybudovalo se workoutové. Zbudovalo a vybavilo se další oddělení mateřské školy. V základní škole se pro moderní způsob vyučování znovu přestavělo celé podkroví, vybavila se školní kuchyně. Na náměstí jsou dvě nové terasy pro možnost posezení s občerstvením. Opravy hřbitova byly dokončeny vybudováním kolumbária. Napravovaly se různé stavební nedostatky z dob minulých. Rekonstruují se obecní byty, dům pro seniory i prostory obecního úřadu tak, aby odpovídaly životu v 21. století.

Na frekventovaných místech v obci byl pro větší bezpečnost nainstalován monitorovací systém. Odstranily se černé skládky a vzniklo několik pevných míst na sběrné kontejnery. Stále se pracuje na nové dokumentaci pro další stavební a rekonstrukční akce. Obci se daří získávat dotace na nové projekty.

Všech, kteří se podíleli na obnově v minulosti, či se zapojují nyní je třeba si vážit a v jejich úsilí je podporovat. Už jen proto, abychom si mohli ta dvě výročí, kdy se začínalo téměř od nuly, připomenout jako dobu dávno minulou.

Není se co divit, že zodpovědnost za chod obce a sounáležitost s místními obyvateli je znát hlavně u těch, kteří tu od dětství žili a vše vnímali. Pokroku a rozvoje se dosáhlo také tím, že všichni „táhli za jeden provaz“. Ať už kandidovali za tu, či onu stranu. Zvolili jsme si je i pro jejich odhodlání pracovat pro druhé a věříme v jejich férové jednání. Slušně bychom se měli chovat také my k nim.

Podle mě se vedení obce i zastupitelé snaží pracovat tak, aby se nám v samostatné obci dobře žilo. Se všemi radostmi, starostmi i nastalými problémy, které čas přináší. Nerada bych, aby se kvůli vlastnímu politikářství zapomínalo na občany – ať už jsou to lidé mladí, plní energie a nových nápadů, či ti, kteří tady žijí léta a mají nárok si v klidu užít to, co budovali.

Všichni přeci chceme, aby Stráž nad Nisou zůstala klidným a dobrým místem k životu pro všechny komu se tu líbí a kdo jsou tu rádi.

Jaroslava Zvolánková

O NEJHEZČÍ VELIKONOČNÍ KRASLICI I.

Letos podruhé se velikonoční svátky musely obejít bez tradičního koledování.

Aby byly ale Velikonoce bez malovaných vajíček si někteří Strážští nechtěli připustit, a tak vznikla na Facebooku výzva, soutěž, o nejhezčí kraslici. Soutěže se zúčastnily především děti, které své výtvary nejdříve vyfotily, umístily na břízku připravenou u hřbitova a poté poslaly organizátorům (p. J. Vrabec a L. Farský). Nejhezčí a nejzajímavější kraslice, resp. všechny, byly odměněny a organizátoři doufají, že se ze zajímavého nápadu stane každoroční novodobá tradice. Rovněž základní škola a mateřská škola měly ve vchodu a na zahradě své vajíčkovníky plné nazdobených kraslic.

Žaneta Horanová

NAŠI JUBILANTI

Významná životní jubilea v prvním čtvrtletí letošního roku oslavili tito naši spoluobčané:

Králová Marie	92 let
Egrtová Pavlína	92 let
Effenbergerová Anna	91 let
Dvořáková Anna	90 let
Bigelová Eva	88 let
Hrůzová Helga	87 let
Dědek Josef	87 let
Vágner Jaroslav	86 let
Kudláčková Vlasta	85 let
Urban Josef	84 let
Forejtek Václav	83 let
Šetková Anna	83 let
Machová Alžbeta	82 let
Poláková Jana	81 let
Kozák Josef	81 let
Tučka Vlastimil	81 let
Vejmělka Pavel	81 let
Lizlerová Věra	80 let
Maiková Jarmilka	80 let

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví a mnoho dalších let prožitých v kruhu svých blízkých.

UKLIĎME ČESKO

10. 4. se konala akce Uklidme Česko, kterou zorganizovala základní škola, jmenovitě paní učitelka Martina Bestová. Zúčastnili se rodiče, žáci i paní učitelky s rodinami. Počasí účastníkům přálo a během dopoledne se podařilo vyčistit mj. okolí nádraží, i prostoru před železničním mostem, okolí tunýlku u Retexu, cestu kolem Zlatého Kopce či okolí průmyslových objektů podél silnice O týden dříve se do akce Uklidme Česko, kterou tentokrát organizoval pan L. Beneš, zapojili další ochotní dobrovolníci.

Martina Bestová

CO SPOJUJE MARKÉTU ZINNEROVOU SE STRÁŽÍ NAD NISOU?

Markéta Zinnerová (nar. 21. června 1942) patří mezi nejznámější české scenáristky a autorky knih pro děti a mládež. Napsala mj. scénáře k filmům Den pro mou lásku, Indiáni z Větrova, Za humny je drak, Bolero. Je autorkou televizních seriálů Tajemství proutěného košíku, My všichni školou povinni, Kde padají hvězdy aj. a řady knih pro děti a mládež. Ale co už je možná méně známé, je to, že Markéta Zinnerová prožila část svého dětství ve Stráži nad Nisou. Před 23 lety, v roce 1998, byla ve Stráži nad Nisou jako vzácný host a vyprávěla dětem v základní škole o svých knížkách

a pohádkách a vzpomínala na své dětství. Tentokrát jsem paní Markétu Zinnerovou požádala, aby se podělila o své vzpomínky se čtenáři Strážského občasníku. Paní Markéta Zinnerová je v současné době pohlcena prací na rozsáhlé vzpomínkové knize, proto

se zamýšlené písemné interview změnilo na příjemný a informacemi nabitý telefonický rozhovor, ze kterého nabízím kaleidoskop střípků vzpomínek na poválečné roky ve Stráži nad Nisou.

„Přišli jsme do Stráže před mými šestými narozeninami. Tatínek byl odborníkem v textilní výrobě, proto přijal místo vedoucího v textilní továrně Ferdinanda Zedlitze (dnešní Retex). Po odsunu německého obyvatelstva přišlo do severních Čech mnoho nových osidlenců, často jen s ranci, peřinami a dětmi. Z německých rodin zůstaly jen některé. Pamatuji se na dvě holčičky, Trudu a Ingrid. Byly vždy čisté oblečené a učesané, nosily vlasy zapletené jako preclíky. To já jsem byla čistá a učesaná jen po ránu. Potom jsme s dětmi lítali venku, na Zlatém kopci nebo na Bělidle. Lákaly nás bunkry a vojenské zákopy, kde jsme si hráli na fašisty a partyzány. Já jsem byla sice malá, ale energická, a proto jsem s červeným hadříkem na klacíku velela naší partyzánské jednotce. A byly to věru nelibostné a urputné boje. Na Zlatém kopci jsem měla i první platonickou lásku, Františka Řihu. Kamarádila jsem s Máňou Kurelovou, dodnes mám fotografii, na které jsme celé ušmudlané.

Chodila jsem ve Stráži do školy od první do čtvrté třídy. Pamatuji se na krásný červený slabikář s ilustracemi K. Kvěchové. Měla jsem ve škole trochu náskok, protože jsem díky mamince, která mi hodně vyprávěla, měla dobrou slovní zásobu a dobře jsem četla. Paní učitelka si mě půjčovala do jiných tříd, kde jsem četla starším dětem, které mě za to pochopitelně neměly rády. Pamatuji se na pana ředitele... A paní učitelku Zvolánkovou, která měla nádherné kožešinové palety a štucl. Měli jsme ve škole malou knihovnu. Před knihovnou byla krabice s vyřazenými knížkami, které jsme si mohli brát. Byla mezi nimi např. i knížka Karla Čapka Proč nejsem komunistou.

Měla jsem ráda továrnu, často jsem se chodila dívat do přádelny, mykárny a tkalcovny nebo za továrnu, kam přijížděly vozy s bavlny, které se potom řítily do přizemí k dalšímu zpracování. Přádelny mě dokonce nechaly nasazovat dutinky. Bydleli jsme v bytě po majiteli továrny Zedlitzovi. Byl to krásný byt a teprve mnohem později jsem s píchnutím u srdce pochopila, že ten krásný kočárek z košatinky, ta krásná postýlka s opravdovou matrací a různově šatičky patřily holčičce, která musela se svými nechťi odejít do Německa. Na Zlatém kopci bydlela paní, která chodila pomáhat mamince mýt okna, a ta mě jednou pozvala k sobě domů, aby mi ukázala sbírku nádherných panenek, které v domě zanechali původní obyvatelé, u kterých tato paní sloužila. Tatínek byl u dělníků velice oblíbený, na Vánoce je obdarovával látkami a jinými dary, a když potom odcházel do Liberce, věnovali mu obraz, na kterém byl Ještěd se starou chatou. Mně se do Liberce nechťelo a vyprosila jsem si, abych mohla dochodit ročník ve Stráži. Jezdila jsem autobusem, tehdy nebyla tak hustá doprava.

Dodnes mám fotku, na které je prvomájový průvod, kdy vycházel z továrny dělníci, dětičky v krojích a v průvodu jely alegorické vozy s vlajkami a obrazy státníků, a přestože byl prezidentem K. Gottwald, byl na jednom obraze Stalin a na druhém prezident E. Beneš.

Je fakt, že děti nejvíce formuje dětství a já Stráži můžu děkovat za ten krásný prostor, jak jsem tam mohla lítat, jak strašně zajímavé tam byly děti a kantoři.“

Autor: J. Trčálková

ZÁPIS DO 1. TŘÍDY

15.4.2021 se konal zápis dětí do 1. třídy. Byly přijaty všechny děti a tím byla naplněna kapacita naší školy. Otevíráme dvě první třídy. Na začátku června se uskuteční setkání třídních učitelek s rodiči budoucích prvňáčků. Děti si prohlédnou prostory školy a seznámí se spaní učitelkou, rodiče budou informováni o chodu školy, o školní družině, jídelně, akcích školy aj. Zároveň půjde o částečně neformální setkání při kávě a drobném občerstvení, aby se i rodiče mezi sebou měli možnost poznat.

J. Trčálková

POSTUPNÝ NÁVRAT DO ŠKOLY

17. 5. se nám konečně vrátili do školy všichni žáci. Setkání to bylo srdečné a milé. Leckdo se snažil, leckdo zalajdačil, ale radost z opětovného setkání byla upřímná a bezprostřední u všech stejně. Tato zkouška prověřila nás všechny, každý měl možnost poznat sebe a své okolí v naprosto jiném světle, zamyslet se nad svým životem, více než kdy jindy vnímat osudy jiných lidí. Jak vnímali tuto situaci žáci 8. třídy, o tom vypovídají následující ukázky slohů:

Můj život před karanténou a dnes...

Před pandemií jsem měla, řekla bych, docela bezstarostný život. Řešila jsem ve svém pubertáckém světě problémy velikosti drobků. Jasně, každý problém je problém a nezáleží na tom, jak moc velký je, ale přece jen s příchodem pandemie jsem teprve začala pociťovat váhu problémů, které se na mě pak tlačily jako dvě stěny, které se k sobě přibližovaly. Na obou stranách byly východy moc daleko. Nestihla bych to... A najednou jsem byla bez maminky. To bylo poprvé, co mě zavřeli do karantény- přijela jsem z Rakouska z lyží. Bylo to minulý rok, myslím, že v březnu? To se teprve celá takhle potouchlá doba teprve rozjížděla. Maminka se přestěhovala k sestře do doby, než mně, bratrance a tatínkovi skončí karanténa. Nikdo nevěděl, co si o tom má myslet. Zabavovali jsme se škálou her a aktivit. Vymysleli jsme způsob, jak hrát přehazovanou přes konstrukci houpačky. Každý den jsem si přála, aby nikdo z blízkých neodešel na věky. Stěny se přibližovaly a mě docházel čas. Zavřeli školy. Bylo to pro mě opravdu hodně těžké. Jsem sociálně založený člověk. Chybělo mi všechno - spolužáci, přestávky plné lumpáren, dokonce i samotná škola, ke které patří i učitelé. Moje radost pokaždé, když jsem potkala někoho z učitelů, byla fakt bláznivá. Můj průměr se začal zhoršovat a stěny byly tak blízko, že se mě téměř dotýkaly. A pak přišla ta změna. Začala jsem lézt po jedné ze stěn nahoru. Začala jsem i přes nařízení vlády chodit každý den hned po škole ven s přáteli. Dělalí jsme ohně, jezdili na skateboardech, objevili jsme naše místo. Rodinné akce byly jen zídka. Tréninky jsme měli též pouze online. Bylo mi z toho zle. Bolelo mě všechno - hlava, oči, tělo, ale hlavně srdce. Celé tohle mě však naučilo, vážit si všeho. Od drobností po ty velké věci, které jsem před pandemií přehlížela. A já stále lezu po stěně nahoru.

Sofie Vorlová

Můj život před karanténou byl celkem normální. Chodil jsem ven, navštěvoval prarodiče, chodil na kroužky a tréninky a někdy se učil na písemky. I dnes se snažím chodit ven, ale moji kamarádi zlenivěli a vůbec nechtějí. Na začátku koronaviru jsem si myslel, že to bude rychle pryč a že budu zase rychle ve škole. Jelikož i učitelé na začátku nevěděli, jak dlouho to bude trvat, tak nám nedávali písemky ani testy, tak jsem se přestal učit. Když se potom vědělo, že to bude na dlouho, začaly se dávat testy přes online, tak jsem vůbec nic nevěděl a dostával jsem špatné známky. Pak když jsem to i já zjistil, tak jsem se začal učit. Dnes když se má zase začít chodit do škol, musím se hodně učit. Je super, že zase chodíme do školy, protože můžu znovu vidět kamarády a znovu se normálně bavit. Jelikož se to už zase rychle vrací do normálu, vracím se do normálu i já.

Adam Vrabc

LAMPIONOVÝ PRŮVOD

V sobotu 22. 5. 2021 v podvečerních hodinách se uskutečnil lampionový průvod, jehož se zúčastnilo okolo 50 dětí v doprovodu svých rodičů. Startem i cílem bylo Bergerovo náměstí, konkrétně kavárna Comel cafe. Technické zajištění pochodu, vlastně i celou akci, organizoval spolek STRÁŽ SPOLU a pro všechny z. s. Lampionový průvod byl zakončen prvním letošním promítáním filmu, o kterém se hlasovalo na facebookových stránkách, účastníci se tedy mohli vybrat film naprosto sami. Zvítězil film Trollové a po-

dle prvních ohlasů si jej užily jak děti, tak jejich dospělý doprovod. Na zbytek letní sezóny je naplánováno další promítání, vše nyní bude záviset už jen na laskavém počasí.

Ž. Horanová

VAROVÁNÍ PŘED PODVODNÝM JEDNÁNÍM

Jako novější fenomén se nám začíná projevovat trestná činnost na seniorech – na internetu. Seniorského věku se začínají dožívat „zdatnější“ uživatelé internetu. Jde o legendy pod příslibem seznámení, společného života, pomoci v nouzi. Daly by se označit legendou „Americký voják“, námořník, lékař na misi v zahraničí a podobně. Popisovanou trestnou činnost považujeme za vysoce nebezpečnou se stupňujícím charakterem – množstvím. Odesílané peníze většinou končí na zahraničních účtech. Nebo naopak se objevily případy, kdy podvodníci vystupovali jako „Ruská kráska“. Scénář je obdobný.

„AMERICKÝ VOJÁK“

Interně se tento podvod nazývá podle původního případu falešné identity „Americký voják“. Je postaven na modelu získání důvěry zejména osoby opačného pohlaví pod záminkou společné budoucnosti. Ústřední postavou tohoto podvodu a tedy vymyšleného příběhu bývá cizinec, který se snaží zkontaktovat osobu (obět) přes různé komunikační portály, ať už seznamky či sociální sítě a vždy se zaštití příběhem. V tomto příběhu jde o zlato, peníze či

jiné cennosti, případně o jeho život. Vždy je třeba mu pomoci dostat tyto komodity z nějakého nebezpečného místa. Nejčastěji jsou to místa typu Afghánistán, Sýrie a další státy s nestabilním režimem a přítomností mezinárodních sil.

Tento podvodník se zpravidla vydává za amerického vojáka, námořníka, právníka, lékaře či úředníka, ale i umělce, kteří jsou zde na misi nebo mají možnost získat třeba dědictví a potřebují nalézt někoho, kdo jim pomůže s vyvedením zmiňovaného bohatství mimo nebezpečnou zemi, případně jim pomůže se záchranou života. Následuje samozřejmě příslib společné budoucnosti se zajištěným člověkem, popřípadě příslib na podílu z majetku. Objevil se i příběh námořníka bojujícího o život na potápějící se lodi. Dalším společným momentem jsou opakující se žádosti o zaslání finančních prostředků na zařízení potřebných postupů k převedení finanční hotovosti, vyvezení zlata ze země či vyřízení výjezdních povolení a úplatků pro místní autority. Komunikace probíhá přes chaty a emaily. Mnohdy za využití Google překladače.

Myslíte si, že na takovéto „pohádky“ nemůže nikdo naletět? Omyl... Osamělí lidé a např. lidé v těžké životní situaci hledají někoho, kdo jim dá nový cíl a impuls. A tím může být i záchrana života člověka či příslib nového vztahu. Policisté bohužel evidují případy, kdy oběti podvodníků, nejčastěji ženy, zaslaly finanční prostředky v rozmezí tisícových až milionových částek.

Komunikujete s někým, jehož příběh se podobá výše popsanému nebo znáte někoho, kdo tento příběh prožívá? Budte opatrní a nikomu neposílejte žádné finanční prostředky. O tom samém zkuste přesvědčit svou známou. Vždy v takovýchto případech poproste o názor dalšího člověka, který se na vše bude dívat nezatažený předešlou romantickou či naléhavou komunikací.

Děkujeme za spolupráci.

kpt. Bc. Vladimíra Šrýtrová
komisař oddělení tisku a prevence
+420 974 461 208
+420 725 900 210
vladimira.srytrova@pcr.cz

KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE LIBERECKÉHO KRAJE
Kancelář ředitele krajského ředitelství
Oddělení tisku a prevence

Nám. Dr. E. Beneše 24
460 32 Liberec 1

KDO MI POMŮŽE?

Život bez bariér, z. ú. sídlí v Nové Pace a nabízí několik sociálních služeb pro handicapované, seniory, osoby v krizi nebo pro osoby, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci. Stačí vyhledat na www.zbb.cz potřebné informace a kontakty, zavolat, napsat nebo se osobně přijít podívat do Centra Klášter.

Příkladem dobré praxe je **Odborné sociální poradenství**, kde sociální pracovník bezplatně pomůže odpovědět na mnoho neznámých otázek. U většiny volajících se jedná o podobné problémy například:

- Nevím si rady, jsem senior, nemocný, asi mám nárok na příspěvek od státu, ale kam se obrátit, kdo mi pomůže?
- Mám zdravotní problémy, pohybové potíže, potřebuji pomůcku ke zlepšení zdravotního stavu a imobility. Kde si ji mohu zapůjčit nebo mám na ně nárok?
- Jsem doma sama, je mi smutno, chtěla bych si povídat, být mezi lidmi, dělat i malé užitečné věci
- Nejsem doma sám, ale kolem mě je tolik nových věcí, kterým nerozumím, internet, mobily, facebook, bojím se, abych někomu „nenaletěl“

Denní stacionář je sociální službou za úhradu, která zajistí lidem s různým typem zdravotního postižení denní činnost a jistotu dobře prožitého dne pod dohledem vzdělaných pracovníků sociální péče. V době, kdy jsou někteří zavřeni za svými dveřmi, všem blízkým vzdálení, mnohdy v samotě tráví spoustu dní a čekají, než se život zase rozední máme k dispozici **Gentleman a Lady club**. Místo, kde každý najde příležitost strávit den tak, aby již neměl pocit, že je osamocen. Určený pracovník připraví program, který je mnohdy na přání klienta. Rodina bude vědět, že je o jeho blízkého profesionálně postaráno.

Sociální rehabilitace je další sociální službou bezplatnou, která je útočištěm pro osoby v nepříznivé sociální situaci.

Díky cíleně připravovaným aktivitám připravuje uživatele služby pro budoucí plnohodnotný život. Získat poznatky, jak se postarat o vlastní domácnost, umět spravovat finance, najít si pracovní uplatnění, nové přátele nebo jen mít pocit, že je součástí kolektivu je pro mnohé handicapové velkým přínosem.

Aby veškeré činnosti byly opravdu na dobré úrovni za to je potřeba poděkovat dárcům, kteří finančně podporují určité sociální služby a jejich programové aktivity. Příkladem je finanční dar od Nadace ČEZ, nebo od Nadace Komerčníbanky, a. s. – Jistota, díky kterým jsou služby atraktivnější, zajímavější pro všechny účastníky. Proč? Protože lze díky těmto financím zakoupit další pomůcky pro činnosti, více nastavit ucelenost některých kurzů, mnozí klienti navštíví místa, kam by se za normálních okolností nepodívali a naši pracovníci v sociálních službách se mohou vzdělávat nad rámec povinného vzdělávání.

Jitka Fučíková

Strážský občasník, periodický tisk obce Stráž nad Nisou, vychází čtvrtletně, vydání Stráž nad Nisou, číslo 2 ze dne 2. 6. 2021. MK ČR E 11809. Vydává Obec Stráž nad Nisou IČ 00671916, sídlo Schwarzova 262, 463 03 Stráž nad Nisou.

Uzávěrka příštího čísla Strážského občasníku bude 21. 5. 2021. Příspěvky prosím odevzdejte do tohoto termínu na Obecní úřad nebo v prodejné potravín „Harmonie“. Možná též zasílat na adresu: obcasnikstraz@centrum.cz. Najdete nás na internetu na www.straznns.cz